

QUY TRÌNH KỸ THUẬT QUẢN LÝ BỆNH CHỐI RỒNG NHÃN

I. MỤC TIÊU

Hướng dẫn các biện pháp kỹ thuật để quản lý bệnh chối rồng nhãn hiệu quả, góp phần bảo vệ và phát triển sản xuất nhãn an toàn bền vững.

II. PHẠM VI ÁP DỤNG

Quy trình này áp dụng cho các tổ chức, cá nhân trồng nhãn trên lãnh thổ Việt Nam.

III. NGUYÊN NHÂN, TRIỆU CHỨNG VÀ ĐẶC ĐIỂM GÂY HẠI

1. Nguyên nhân

Nhện lông nhung *Eriophyes dimocarpi* gây hại các bộ phận non của cây nhãn tạo ra triệu chứng chối rồng.

2. Triệu chứng

Khi bị nhện hại, triệu chứng chối rồng xuất hiện rất sớm trên đợt non và trên bông.

Trên đợt non: đợt phát triển dài 2-3 cm bắt đầu có hiện tượng bị co lại, sau phát triển chậm, tạo thành chùm như bó chổi; nhện hại trên lá già không biểu hiện triệu chứng chối rồng.

Trên bông: các gié hóa cũng bị co lại tạo thành chùm như bó chổi, không đậu hoặc đậu rất ít trái.

3. Đặc điểm gây hại và phương thức lan truyền

Nhện lông nhung rất nhỏ không nhìn thấy được bằng mắt thường. Vòng đời của nhện lông nhung rất ngắn (khoảng 8-15 ngày), hình thành 13-15 thế hệ trong một năm.

Nhện lông nhung gây hại chủ yếu trên các bộ phận còn non (cơi đợt và bông). Nhện chích hút trên cả 2 mặt lá của đợt non tạo ra lớp lông mịn và sũng trong đó, trên lá già nhện có thể sống ở mặt dưới lá.

Nhện lông nhung phát sinh mạnh vào các đợt cây nhãn ra đợt non ra bông, gây hại nặng nhất trong những tháng mùa khô (tháng 2, 3, 4 và tháng 11-12).

Nhện lông nhung di chuyển rất chậm nên phát tán chủ yếu nhờ gió và qua vận chuyển giống.

IV. BIỆN PHÁP QUẢN LÝ BỆNH CHỐI RỒNG NHÃN

1. Giống nhãn

- Trồng giống nhãn chống chịu bệnh chối rồng và nhện lông nhung; không nhân giống ở các vườn bị bệnh chối rồng.
- Ở vùng bị bệnh chối rồng gây hại nặng nên trồng mới hoặc ghép cải tạo bằng giống nhãn chống chịu bệnh.
- Với vườn trồng mới nên xử lý nhện lông nhung trên cây giống trước khi trồng bằng thuốc BVTV hóa học.

2. Biện pháp canh tác

- Sau khi thu hoạch nhãn cần vệ sinh vườn, loại bỏ các cây ký chủ phụ trong hoặc gần vườn nhãn (như cây bóng nẻ, cây bồ ngót).
- Bón phân NPK cân đối, tăng cường phân hữu cơ, phân bón trung vi lượng giúp cây sinh trưởng, phát triển tốt ra hoa tập trung.
- Trong mùa khô cần tưới đủ nước, che phủ gốc bằng xác thực vật hoặc phủ bùn (sinh) vào gốc cây để giữ ẩm độ giúp cây sinh trưởng tốt tăng khả năng chống chịu sâu bệnh.

3. Biện pháp hóa học

a) Đối với vùng bị bệnh chối rồng hại nặng: cần phun thuốc trừ nhện lông nhung (có thể kết hợp với dầu khoáng), thời điểm phun:

- Cơi đợt 1, 2: phun thuốc trừ nhện lông nhung khi đợt nhú 0,5-1 cm (phun kỹ lên đợt non, lá bánh tẻ và lá già).
- Cơi bông: phun thuốc trừ nhện lông nhung khi mầm hoa nhú 1-2 cm (phun kỹ lên mầm hoa, đợt non, lá bánh tẻ và lá già).

b) Đối với vùng bị bệnh chối rồng hại nhẹ: tập trung phun thuốc trừ nhện lông nhung khi nhãn ra cơi đợt 1 và cơi bông, thời điểm phun như trên.

Sử dụng thuốc trừ nhện lông nhung trong Danh mục thuốc BVTV được phép sử dụng ở Việt Nam do Bộ Nông nghiệp và PTNT ban hành hàng năm và tuân thủ theo nguyên tắc “4 đúng”.

Sử dụng luân phiên các loại thuốc trừ nhện lông nhung có cơ chế tác động khác nhau hoặc có hoạt chất khác nhau để tránh nhện lông nhung kháng thuốc.

Sau khi phun thuốc trên cơi bông không phun thuốc trừ nhện lông nhung cho đến thu hoạch nhãn.

V. TỔ CHỨC THỰC HIỆN

Quy trình này thay thế các Quy trình hoặc Sổ tay hướng dẫn phòng chống bệnh chổi rồng nhãn ban hành trước ngày 28/5/2016.

Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật các tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương có trách nhiệm tổ chức triển khai, hướng dẫn các tổ chức, cá nhân có trồng nhãn áp dụng quy trình.

CỤC BẢO VỆ THỰC VẬT